

Alt işveren ile asıl işverenin, birlikte sorumluluğu kaldıran ya da değiştiren her hangi bir düzenleme yapmalarına geçerlilik tanınmamaktadır. Diğer bir deyişle, asıl işverenin sorumlu tutulmayacağı kararlaştırılmaz. Örneğin, asıl işverenle alt işveren arasında imzalanan sözleşmede, her türlü sorumluluğun işi yapan firmaya ait olacağı kararlaştırılmış olsa bile bu hükümler işçiyi bağlamayacaktır. Kanun'un söz

konusu hükmü kamu düzeninden olup işçi aleyhine değiştirilemez

İş Kanun'un("Kanun") 2. Maddesinin 7. Fıkrasına göre *"Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanun'dan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumlu olur."* Yasa koyucu, alt işverenlik ilişkisini işçi yararını gözeterek ele almış olup, işçinin ücret veya diğer haklarını asıl işverene göre mali açıdan daha küçük ölçekli olan alt işverenden alamaması durumuna karşı asıl işvereni sorumlu tutarak işçileri korumayı amaçlamıştır.

Birlikte sorumluluk ile ifade edilmek istenen müteselsil sorumluluktur. Müteselsil sorumluluk gereği, asıl işveren ve alt işverenin sorumluluğu aynı derecede ve borcun tamamına ilişkindir. Bu doğrultuda, alt işveren tarafından çalıştırılan işçi uğradığı zararın tazmini için alt işveren veya asıl işverenden dilediğine gidebilecek, dolayısıyla alacağını doğrudan asıl işverenden de talep edebilecektir. Ödemeyi yapan asıl işverenin alt işverene rücu hakkı saklıdır.

Asıl işverenin müteselsil sorumluluğu, alt işverenin işçisinin kendi iş yerinde çalıştığı süre ile sınırlıdır. Asıl işverenin sorumluluğunun alt işveren işçisinin asıl işverenin iş yerinde çalışmaya başlamasıyla başladığı söylenebilir. Sorumluluğun sınırları, ilgili madde gerekçesinde *"Bu sorumluluk, alt işverenin işçisinin o işyeriyle ve orada çalıştığı süreyle sınırlı olup, alt işverenin işçilerinin İş Kanunu'ndan, iş sözleşmesinden ve alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan hükümlerinden yükümlülüklerini kapsamaktadır."* şeklinde belirtilmiştir. Asıl işverenin sorumluluğunun süre bakımından sınırı hususunda, Yargıtay 9.

Hukuk Dairesi E. 2001/19790 K. 2001/3151 sayılı kararında “...Nuro1 A.Ş.’nin (asıl işveren) sorumluluğu... Mensoy A.Ş.’ne (taşeron) işin verildiği tarihten itibaren başlar. Daha önceleri için her iki şirket arasında bir bağlantı bulunmadığından bu şirketi tüm hizmet süresi için sorumlu tutmak mümkün değildir. O halde kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.” şeklinde belirtmiştir.

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinden kaynaklanan birlikte sorumluluğa ilişkin diğer bir sınırlama iş yeri ile ilgilidir. Sorumluluğun doğabilmesi için alt işverenin işçilerinin sadece iş alınan iş yerinde çalıştırılması gerekmektedir. Başka bir deyişle, birlikte sorumluluktan söz edebilmek için alt işverenin işçileri münhasıran asıl işverenin iş yerinde çalışıyor olmalıdır. Bir örnekle açıklamak gerekirse, alt işverenin işçisi olan şoförün asıl işverenin fabrikasının haricinde başka fabrikalarda da hizmet vermesi, asıl işverenin sorumluluğunu ortadan kaldıracaktır. Yargıtay da “...davalı R... Ltd. Şti.nin firmasının birden fazla firmaya nakliye hizmeti verdiği, P...’ nin bunlardan biri olduğu, olayda münhasıran P...’ nin nakliye işlerinde çalışma koşulunun gerçekleşmediği, bu nedenle 4857 sayılı İş Kanununun 2. maddesi uyarınca asıl işveren olarak sorumlu tutulmasının mümkün olamayacağı hususu gözden kaçırılarak, mahkemece her iki davalı şirket arasında asıl işveren – alt işveren ilişkisi kabul edilerek müşterek sorumluluklarına hükmedilmesi hatalı olup, hükmün bozulması gerekmiştir.” şeklinde karar vermiştir. (Y9HD, T. 04.03.2013, E. 2010/48561, K. 2013/7445)

Alt işveren ile asıl işverenin, birlikte sorumluluğu kaldıran ya da değiştiren her hangi bir düzenleme yapmalarına geçerlilik tanınmamaktadır. Diğer bir deyişle, asıl işverenin sorumlu tutulmayacağı kararlaştırılmaz. Örneğin, asıl işverenle alt işveren arasında imzalanan sözleşmede, her türlü sorumluluğun işi yapan firmaya ait olacağı kararlaştırılmış olsa bile bu hükümler işçiyi bağlamayacaktır. Kanun’un söz konusu hükmü kamu düzeninden olup işçi aleyhine

değiştirilemez.